

Geopolitiken på frammarsch i Höga Nord?

En fallstudie om regionalt säkerhetskomplex och säkerhetsstrategier i Arktis



LUNDS
UNIVERSITET

Abstract

This thesis uses process-tracing to explore the interaction between the Regional Security Complex (RSC) in the Arctic as a case study and the security strategies of both Arctic and non-Arctic states. By employing Regional Security Complex Theory (RSCT), the study provides a comprehensive analysis of how geopolitical changes and environmental factors influence state behavior and security policies in the Arctic. The findings demonstrate a strong correlation between shifts in the RSC and the adaptive strategies of states, highlighting a cyclical process where regional security shape and are shaped by state actions. This dynamic interplay underscores the importance of balancing sovereignty with international cooperation, as states navigate both traditional and non-traditional security threats. The study also explores how international norms and regulations are deeply embedded in the region's security considerations, explaining the preference for multilateral solutions over unilateral actions. The thesis emphasizes the critical role of environmental changes, such as ice melt and new maritime routes, which significantly impact strategic priorities. Additionally, it discusses the influence of major powers like the USA, Russia, and China, whose activities in the Arctic drive regional security dynamics and affect the strategies of smaller Arctic states. This study provides nuanced insights into regional Arctic security.

Key words: Regional Security Complex, Arctic, Security strategies, Geopolitics, International Relations

Nyckelord: Regionalt Säkerhetskomplex, Arktis, Säkerhetsstrategier, Geopolitik, Internationella Relationer

Antal ord: 9954

Innehållsförteckning

Abstract	2
Innehållsförteckning	3
1 Inledning	4
1.1 Problemformulering.....	4
1.2 Syfte och frågeställningar.....	5
1.3 Argument.....	5
1.4 Avgränsning.....	6
1.5 Forskningsöversikt.....	7
2 Bakgrund	9
3 Teori	11
3.1 Regional Security Complex Theory.....	11
3.2 Säkerhetsstrategier.....	13
4 Metod	15
4.1 Forskningsdesign.....	15
4.2 Analysmetod.....	16
4.3 Material och källkritik.....	16
5 Empirisk analys	18
5.1 RSCT i Arktis.....	18
Gränser, anarki, polaritet, vänskap och fiendskap.....	18
Intern sårbarhet.....	19
Mellanstatliga relationer.....	20
Interregionala relationer.....	21
Arktiska Subkomplex.....	23
Framtida utvecklingsvägar för Arktis RSC.....	25
5.2 Säkerhetsstrategier i Arktis.....	26
Mål.....	26
Medel.....	27
Metod.....	28
Miljö.....	30
6 Resultat	33
6.1 Resultatdiskussion.....	34
7 Slutsats	37
7.1 Besvarande av frågeställningar och syfte.....	37
7.2 Besvarande av argument.....	38
7.3 Framtida forskning.....	38
Referensförteckning	40
Litteratur.....	40
Artiklar.....	40
Arktisstrategier.....	42
Elektroniska källor.....	43

Ett nytt Arktis är på väg i kraft av klimatförändringen och en rad andra faktorer i växelverkan inom och utom Arktis. Den standardbild av Arktis som gällt för att beskriva de strategiska förhållandena i regionen utmanas och utfallet av förändringarna är svårt att förutse...¹

- Niklas Granholm

1 Inledning

I skuggan av kalla krigets slut och en optimistisk tro på historiens slut har världen återigen vaknat upp till den råa verkligheten av statliga rivaliteter. Illusionen av en varaktig fred har krossats av de senaste decenniernas geopolitiska omvälvningar. Konkurrensen mellan stater har inte bara återuppstått utan även antagit nya, mer komplexa former. Den nya världsordningen som tar form domineras inte av en enda polaritet, utan av flera. Inom denna globala kontext framstår Arktis som en central plats, där regionens strategiska värde och dess snabbt föränderliga miljö på grund av klimatförändringarna öppnar upp nya ekonomiska möjligheter. Detta inkluderar utvecklingen av nya transportvägar som Nordvästpassagen och Norra ishavsrutten samt exploateringen av regionens enorma mängder naturresurser.² Samtidigt förändras den geopolitiska arenan med NATO:s utvidgning som placerar alla arktiska nationer förutom Ryssland inom Atlantpaktens ramverk. Kinas förklaring från 2018 som en "nära-arktisk stat" förstärker ytterligare Arktis roll som en skådeplats för att studera geopolitiska och regionala spänningar i en värld som präglas av ett anarkiskt system.³ I en tid då Arktis unika geografi och dess geopolitiska betydelse blir allt mer framträdande, kan man undra hur regionens framtid kommer att te sig. Kommer den att präglas av ökad samverkan och samarbete eller kommer den istället att bli en ny arena för konflikt och rivalitet mellan stater?

1.1 Problemformulering

I takt med att Arktis får ökad strategisk relevans på den globala arenan framträder en distinkt kunskapslucka rörande den komplexa sfären av säkerhetskomplex och säkerhetsstrategier inom regionen. Denna lucka innefattar en ofullständig förklaringsmodell för hur arktiska och icke-arktiska staters säkerhetsstrategier utformas, anpassas och genomförs som svar på både

¹ Niklas Granholm. 2016. *Arktis under förändring – standardbilderna utmanas*. FOI, s. 34.

² Julia Nesheiwat. 2021. *Why the Arctic matters*. Atlantic Council.

³ Larry Luxner. 2021. *How Russia, China, and climate change are shaking up the Arctic*. Atlantic Council.

traditionella och icke-traditionella säkerhetshot. Den akademiska världen står således inför utmaningen att förklara dynamiken i det säkerhetskomplex som utvecklas i Arktis, med särskilt fokus på hur detta korrelerar med staternas säkerhetsstrategier. Fokus bör ligga på att utforska dessa komplexa samband i en arktisk kontext, där de traditionella gränserna för säkerhetspolitisk teori och praktik både utmanas och utvidgas

1.2 Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att genom argumentet förklara sambandet mellan det föränderliga regionala säkerhetskomplexet och de dynamiska säkerhetsstrategierna i Arktis. Med utgångspunkt i arktiska och icke-arktiska staters erfarenheter av att anpassa sina säkerhetsstrategier, ämnar uppsatsen belysa hur dessa anpassningar påverkar staternas förmåga att navigera och påverka geopolitiska förändringar. Vidare syftar studien till att kartlägga de specifika målen, medlen, metoderna och miljöfaktorerna som dessa stater använder och anpassar sig till för att möta nya säkerhetsutmaningar som formuleras i deras Arktisstrategier. Genom en granskning av dessa aspekter ämnar uppsatsen att bidra till en bredare förklaringsmodell av de underliggande mekanismerna som driver anpassningen av staternas säkerhetsstrategier för att hantera och påverka det regionala säkerhetskomplexet.

- *Varför kan Regional Security Complex Theory (RSCT) förklara den geopolitiska utvecklingen i Arktis?*
- *Vilka mål, medel, metoder och miljöfaktorer påverkar arktiska och icke-arktiska staters förmåga att anpassa sina säkerhetsstrategier i respons till utvecklingen i det regionala säkerhetskomplexet Arktis?*

1.3 Argument

Säkerhetsstrategierna hos arktiska och icke-arktiska stater är dynamiska och anpassningsbara, reflekterande ett kontinuerligt samspel med det regionala säkerhetskomplexet i Arktis. Detta samspel definieras av långvariga mönster av säkerhetsberoende, vänskap och fiendskap mellan stater. Drivande faktorer är anarki, polaritet och maktbalans. Genom att kontinuerligt justera sina mål, medel och metoder i respons till förändringar i miljömässiga förhållanden, kan stater inte bara reagera på utan även aktivt påverka och omforma det regionala säkerhetskomplexet. Denna process av ömsesidig påverkan skapar en dynamisk cykel som

ständigt formar säkerhetslandskapet som är avgörande för att strategiskt hantera säkerhetsintressen och utmaningar i Arktis.

1.4 Avgränsning

Denna studie avgränsar sig till de politiska, militära och ekonomiska sektorerna av säkerhet i Arktis. Genom att betrakta hela Arktisregionen som en fallstudie undviks en begränsning till enskilda nationer. Istället tillåter det en bredare makroförklaring av hur olika aktörer engagerar sig i regionen genom de politiska, militära och ekonomiska sektorerna.⁴ Studien avgränsas till åren efter 2010, en period som är särskilt relevant för att förstå de aktuella och framväxande säkerhetsdynamikerna i Arktis. Denna tidsram skapar en fokuserad bild av de senaste utvecklingarna i regionen.⁵ Samtliga medlemsländer i Arktiska rådet behandlas i studien. Även icke-arktiska stater med omfattande geopolitiska och ekonomiska intressen i regionen inkluderas. De utvalda staterna används som tematiska exempel för att illustrera bredare teman och mönster inom Arktis. Även om studien främst fokuserar på de politiska, militära och ekonomiska sektorerna i Arktis, erkänns vikten av klimatmässiga och samhällseliga dimensioner. Dessa aspekter är närvarande i bakgrunden av studien. Klimatmässiga faktorer är avgörande för att förstå den bredare kontexten av säkerhetsfrågor i Arktis, särskilt med tanke på regionens sårbarhet för klimatförändringar och dess effekter på både ekologiska och mänskliga system. Samhällseliga dimensioner som identitet, kultur och de inhemska folkens rättigheter, spelar också en kritisk roll i Arktis geopolitik och påverkar hur säkerhetspolitik formuleras samt genomförs.⁶

Sektor	Innehåll
Politisk	Internationella avtal, Diplomatiska engagemang, Styrningsstrukturer
Militär	Militär närvaro, Försvarsinfrastruktur
Ekonomisk	Resursutvinning, Infrastrukturinvesteringar, Handelsvägar

Tabell 1. Förklaring av avgränsade sektorer

⁴ Barry Buzan, Ole Wæver & Jaap de Wilde. 1998. *Security: A New Framework for Analysis*. Lynne Rienner Publishers, s. 7-8.

⁵ Nick Childs. 2021. *Security and the Arctic: Navigating Between Cooperation and Competition*. The International Institute for Strategic Studies, 2021, s. 4-5.

⁶ Shaughn Coggins, James D. Ford, m.fl. 2021. Indigenous Peoples and Climate Justice in the Arctic. *Georgetown Journal of International Affairs*.

1.5 Forskningsöversikt

Nyckelartiklar har valts för att representera forskningsfältet. Artiklarna är grundläggande för forskningsramen och centrala för uppsatsen. Resultaten jämförs med dessa artiklar i resultatkapitlet för att sätta forskningen i en bredare akademisk kontext.

Andreas Østhagens artikel *The Arctic Security Region: Misconceptions and Contradictions* analyserar säkerhetsdynamikerna i Arktis. Østhagen granskar framställningen av Arktis som präglad av stormaktsrivalitet eller samarbete, och kritiserar dessa förenklade synsätt genom begreppen säkerhetsregioner och regionalism. Han argumenterar för att säkerhetsnarrativ ofta ignorerar komplexiteten i regionala interaktioner och de specifika egenskaperna som definierar Arktis. Genom internationell, regional och nationell analys belyser Østhagen det nyanserade säkerhetslandskapet i Arktis, påverkat av både regionala frågor och internationella maktstrukturer. Han avslöjar att konventionella uppfattningar ofta missar de komplexa interaktionerna som präglar regionen. En central slutsats är att Arktis ska ses som en mosaik av säkerhetsrelationer rotade i både regionala och globala kontexter.⁷

Wilfrid Greaves artikel *Arctic Break Up: Climate Change, Geopolitics, and the Fragmenting Arctic Security Region* undersöker hur klimatförändringar och geopolitiska faktorer fragmenterar det arktiska säkerhetskomplexet. Greaves argumenterar att dessa förändringar har delat Arktis i flera subregioner med olika säkerhetsförhållanden. Han beskriver hur Arktis tidigare sågs som en fredlig region med fokus på institutionsskapande och fredlig konfliktlösning, men nu genomgår en omvälvning som ökar säkerhetsmässig och geopolitisk splittring. Greaves förklarar hur subregionerna Nordamerika, Europa och Eurasien utvecklar egna säkerhetsutmaningar baserade på lokala geopolitiska faktorer samt hur miljöförändringar ökar regionens navigerbarhet och skapar nya ekonomiska möjligheter, vilket förstärker geopolitiska spänningar.⁸

Mikaela Trouvés masteruppsats *Lilliputians Amongst Gullivers in the Arctic Region* från Försvarshögskolan utforskar de nordiska staternas säkerhetsstrategier i Arktis, med fokus på småstatsteori och deras position bredvid geopolitiska stormakter. Med Jacob Westbergs

⁷ Andreas Østhagen. 2021. *The Arctic Security Region: Misconceptions and Contradictions*, *Polar Geography*, Vol. 44:1.

⁸ Wilfrid Greaves. 2019. *Arctic Break Up: Climate Change, Geopolitics, and the Fragmenting Arctic Security Region*. University of the Arctic: Arctic Yearbook.

analysteori som grund, analyserar Trouvé hur småstater formulerar och implementerar sina strategier. Studien betonar vikten av allianser och internationellt samarbete som kritiska komponenter i småstaters strategier för att hantera externa hot och maximera sin säkerhet. Resultatet visar att Danmark och Norge har mer proaktiva och omfattande strategier jämfört med Finland och Sverige. Genom att integrera Westbergs teoretiska ramverk presenterar Trouvé en detaljerad bild av hur små nordiska stater navigerar i Arktis komplexa säkerhetslandskap och de specifika utmaningar och strategier som används för att upprätthålla suveränitet och säkerhet.⁹

Malin Ridströms masteruppsats från Försvarshögskolan *The Arctic in Transition: Great Power Competition at the End of the Post-Cold War Order* utforskar stormakters säkerhetsstrategier i Arktis efter kalla kriget. Hon tillämpar defensiv realism, offensiv realism och maktskifteteorin för att analysera USA:s, Rysslands och Kinas strategier, med en analytisk ram av Jacob Westberg som fokuserar på mål, medel, metoder och miljö. Ridström finner att realistiska teorier ger betydelsefulla insikter i stormakternas beteenden och val i Arktis. Offensiv realism och maktskifteteorin är särskilt starka förklaringsmodeller. Ridström visar hur dessa makter maximerar sin strategiska fördel med Arktis ökande geostrategiska betydelse. Analysen understryker att ekonomiska och miljömässiga överväganden blir allt viktigare och att regionens framtid präglas av osäkerhet, nya säkerhetsdilemman och förändrade maktkonstellationer.¹⁰

⁹ Mikaela Trouvé. 2023. *Lilliputians Amongst Gullivers in the Arctic Region*. Försvarshögskolan

¹⁰ Malin Ridström. 2024. *The Arctic in Transition: Great Power Competition at the End of the Post-Cold War Order*. Försvarshögskolan.

2 Bakgrund



Figur 1. Politisk karta över Arktis. U.S. State Department, 2014.

Arktis är en region som är centrerad kring Nordpolen och omfattar delar av territorier från åtta arktiska stater: USA, Kanada, Danmark, Norge, Island, Sverige, Finland och Ryssland.¹¹ Regionen definieras av den norra polcirkeln och inkluderar Arktiska havet samt stora delar av isbelagda vatten och permafrost. Till skillnad från Antarktis klassificeras Arktis inte som en kontinent. Landskapet är varierat och extremt, med omfattande isar i norr samt tajga- och tundraområden i söder. Arktis är känt för världens kallaste temperaturer, och dess isiga vatten är endast navigerbara under vissa delar av året, trots ökande isavsmältning.¹² Denna avsmältning öppnar nya sjövägar. Nordvästpassagen och Nordostpassagen erbjuder kortare sjörutter mellan globala marknader och ökar regionens ekonomiska och strategiska betydelse.

Arktis har en rik historia. Regionen har traditionellt varit bebodd av olika ursprungsbefolkningar inklusive inuiter, samer och olika ryska urfolk. Under historiens gång har Arktis lockat utforskare och expeditioner från Europa och andra delar av världen, särskilt under 1800- och 1900-talen, i jakt på nya handelsvägar och för att kartlägga utforskade

¹¹ Arctic Council. u.å. *Arctic States*. Arctic Council.

¹² Jeannie Evers. 2023. *Arctic*. National Geographic.

områden.¹³ Under kalla kriget fick Arktis strategisk betydelse då USA och Sovjetunionen såg regionen som en viktig arena för militär närvaro och övervakning. Isens tjocklek och det geografiska läget gjorde Arktis idealiskt för ubåtsbaser och varningssystem för missilattacker.¹⁴ Klimatförändringarna påverkar Arktis djupt. Ökade temperaturer smälter isarna i snabb takt, vilket öppnar nya sjövägar samt exponerar naturresurser som olja och gas. Isavsmältningen påverkar även den lokala floran och faunan, där arter som isbjörnar och valrossar får minskade livsmiljöer och svårare att hitta föda. Förändrad isdynamik och ökande temperaturer påverkar globala vädermönster och bidrar till stigande havsnivåer. För att förstå dessa förändringar bedriver många stater intensiv forskning i Arktis för att utveckla strategier för att mildra påverkan lokalt och globalt.¹⁵

I takt med att klimatförändringarnas effekter accelererar i Arktis blir också den politiska och juridiska infrastrukturen allt viktigare för att hantera ökade mänskliga aktiviteter och deras klimatmässiga konsekvenser. Förenta Nationernas havsrättskonvention (UNCLOS) utgör den fundamentala juridiska ramen för arktiska havsområden, där de fem arktiska kuststaterna har etablerade rättigheter och skyldigheter. Dessa omfattar suverän jurisdiktion över inre vatten och territorialhav samt suveräna rättigheter över exklusiva ekonomiska zoner (EEZ). Utöver dessa zoner finns internationellt vatten där globala lagar säkerställer rättigheter till bland annat fri sjöfart, marinvetenskaplig forskning och utnyttjande av naturresurser. Dessutom spelar Polarkoden, framtagen av Internationella sjöfartsorganisationen (IMO), en avgörande roll för regleringen av sjöfartssäkerhet och miljöskydd i Arktis. Regionens rättsliga landskap förstärks ytterligare genom viktiga regionala och bilaterala överenskommelser som Spetsbergstraktaten.¹⁶ Arktiska rådet är en mellanstatlig plattform som främjar samarbete mellan de arktiska staterna, urfolkssamhällen och andra intressenter i frågor rörande hållbar utveckling och miljöskydd i Arktis. Grundat 1996 består rådet av de åtta arktiska länderna och ett stort antal observatörländer. Utöver Arktiska rådet finns andra regionala samarbeten som spelar viktiga roller i Arktis, som Barentssamarbetet. Nordiska ministerrådet är en annan viktig institution som arbetar för att stärka samarbetet mellan de nordiska länderna i arktiska frågor.¹⁷

¹³ Terence Edward Armstrong & Maxwell John Dunbar. 2024. *Arctic: Study and Exploration, The People of the Arctic*. Encyclopedia Britannica.

¹⁴ U.S. National Park Service. 2023. *Alaska's Site Summit: Cold War Defense and its Legacy in the North*.

¹⁵ Naturskyddsföreningen. 2021. *Hoten mot Arktis*.

¹⁶ Lawson W. Brigham, James T. Gamble. 2022. Strategy for Protecting the Future Arctic Ocean. *Oceanography* Vol. 35: 3-4, s. 167-177.

¹⁷ Wikipedia. u.å. *Arctic cooperation and politics*.

3 Teori

*Teorins uppgift är att sortera upp och belysa problemen, så att inte var och en behöver bena ut och arbeta sig igenom alla frågor.*¹⁸

- Carl Von Clausewitz

Denna studie använder en teorikonsumerande ansats för att undersöka Arktis geopolitik. Genom att tillämpa befintliga teorier förklaras säkerhetsdynamiken mellan arktiska och icke-arktiska stater. Studien följer en cyklisk process där varje teori granskas och tillämpas för dess relevans och sedan kombineras för en helhetsförståelse.

3.1 Regional Security Complex Theory

Regionala säkerhetskomplexteorin (RSCT) av Barry Buzan och Ole Waever definierar ett regionalt säkerhetskomplex som en grupp stater med så sammanlänkade säkerhetsintressen att de inte kan hanteras separat. Teorin ser ömsesidigt säkerhetsberoende som avgörande för bildandet av regionala kluster.¹⁹ RSCT, som tillhör samma paradig som realism och liberalism, erkänner att *regionala säkerhetskomplex* (RSC) är viktiga i ett anarkiskt internationellt system och påverkar globala maktstrukturer. RSCT är också rotad i konstruktivism, där RSC:s utformning inte bara beror och inte bara på maktfördelning utan även relationernas mönster som vänskap och fiendskap. RSC definieras av långvariga mönster av vänskap och fiendskap, som skapar geografiskt sammanhängande mönster av säkerhetsberoende.²⁰ Bildandet av RSC beror på interaktionen mellan anarkisk struktur och maktbalans samt trycket från geografisk närhet. Grannländer tenderar att ha mer säkerhetsinteraktion än stater i olika områden. Alla stater inom ett RSC är delvis inbäddade i ett globalt nätverk av säkerhetsberoende. Anarki och geografisk mångfald leder till regionsbaserade kluster med utbrett säkerhetsberoende.²¹

Ett centralt syfte med RSCT är att motverka överdrivet fokus på stormakters betydelse och istället betona lokala faktorer i analysen av internationella relationer. Ett RSC kännetecknas

¹⁸ Carl von Clausewitz. 2006. *Om Kriget*. Stockholm: Bonniers Fakta. s. 103.

¹⁹ Barry Buzan & Ole Waever. 2003. *Regions and Powers: The Structure of International Security*. Cambridge: Cambridge University Press, s. 44-45.

²⁰ Buzan & Waever. 2003, s. 40.

²¹ Buzan & Waever. 2003, s. 45-46

av mönster av rivalitet, maktbalans och allianser bland regionens dominerande makter, påverkade av externa stormakter. Förståelsen av vänskap och fiendskap inom ett RSC utvecklas bäst genom regionala analyser som inkluderar globala aktörer och inhemska faktorer. Allianser och antagonismer formas ofta av en kombination av historiska, politiska och materiella förhållanden inom regionen snarare än av extern påverkan. För de flesta stater är den regionala nivån kritisk för säkerhetsanalys, medan för globala makter är avgörande för att forma deras interaktioner med resten av världen. RSC:er betraktas som dynamiska strukturer i den internationella ordningen.²² RSCT ger en struktur för att organisera empiriska studier av regional säkerhet, uppdelad i fyra analysnivåer. Den första nivån, den inhemska, fokuserar på statens interna sårbarheter och hur dessa påverkar dess säkerhet och stabilitet som kan göra staten eller dess grannar till potentiella hot. Den andra nivån omfattar relationer mellan stater, centrala för regionens säkerhetsdynamik. Den tredje nivån tar upp hur intern dynamik och externa geopolitiska förändringar påverkar regionala interaktioner. Den fjärde nivån analyserar globala aktörers roll i regionen och hur deras närvaro kan omforma säkerhetsstrukturen. Tillsammans bildar dessa nivåer en komplex säkerhetskostellation. RSCT introducerar också konceptet subkomplex som en intermediär nivå, vilket innebär en underenhet inom ett regionalt säkerhetskomplex med unika säkerhetsrelationer och beroenden som skiljer sig från det bredare komplexets dynamik.²³ Ett huvudmål med RSCT är att skapa en referenspunkt för att identifiera och utvärdera förändringar på regional nivå. RSC har en betydande geografisk komponent med både interna strukturer och externa gränser. Ett RSC:s grundstruktur innehåller fyra variabler:

- Gränser som skiljer RSC från dess grannar.
- En anarkisk struktur bestående av två eller flera autonoma enheter.
- En polaritet som omfattar maktfördelningen mellan enheterna.
- Social konstruktion som innefattar mönster av vänskap och fiendskap.

Baserat på den nuvarande strukturen finns det tre potentiella utvecklingsvägar för ett RSC: Upprätthållande av status quo, intern omvandling eller extern omvandling. RSCT förutsätter att enheterna i ett RSC är medlemmar av det internationella systemet, kapabla att formulera egen politik och interagera med andra enheter.²⁴ I vissa fall kan dock RSC inte bildas,

²² Buzan & Waever. 2003, s. 40-49.

²³ Buzan & Waever. 2003, s. 51-52.

²⁴ Buzan & Waever. 2003, s. 53.

antingen på grund av *överdrag*, där stormaktsintressen penetrerat en region så starkt att det lokala säkerhetsmönstret nästan upphör att existera, eller på grund av *ostrukturerade säkerhetsregioner*, där lokala staters kapacitet är så låg att deras makt knappt sträcker sig utanför deras egna gränser, eller där geografisk isolering försvårar interaktion.²⁵

3.2 Säkerhetsstrategier

Inom internationella relationer och säkerhetspolitik är *grand strategy* och *security strategy* centrala för att förstå hur stater säkrar sina nationella intressen. Dessa strategier omfattar planer för att använda politiska, militära och ekonomiska resurser för att uppnå säkerhetsmål. *Grand strategy* integrerar dessa resurser för att realisera politiska mål, både i konflikt och fredstid. Enligt teoretiker som Basil Liddell Hart och Colin Gray involverar *grand strategy* inte bara militära insatser utan även diplomati, ekonomisk krigföring och andra icke-militära medel. Detta synsätt visar att säkerhetsstrategier är relevanta både i krig och fred och att målen kan vara att påverka motståndares handlingar för att gynna nationella intressen. För att vara effektiv måste en säkerhetsstrategi karaktäriseras av en noggrann samordning mellan olika former av maktmedel. Denna samordning, som Jacob Westberg lyfter fram, kräver en *horisontell koherens* där politiska, militära och ekonomiska insatser kompletterar och förstärker varandra. Utan denna samordning riskerar de olika insatserna att motverka varandra och därmed försvaga den övergripande strategin. En annan viktig aspekt av säkerhetsstrategier är deras förmåga att integrera mål, medel och metoder på ett sätt som är anpassat till den rådande miljön. Det innebär att strategier måste vara flexibla nog att justeras efter förändrade yttre och inre förhållanden, inklusive motståndarens kapacitet och egna resurser. Westberg betonar vikten av att beakta såväl internationella relationer och samarbeten som en stats geografiska läge och inhemsk politik.²⁶

För att djupare förstå begreppet säkerhetsstrategier och dess underliggande element är det viktigt att klargöra de olika analysenheter som utgör grunden för en genomtänkt och effektiv strategi. Dessa analysenheter inkluderar mål, medel, metoder och miljö, vilka tillsammans formar ryggraden i en säkerhetsstrategi. *Mål* refererar till de specifika säkerhetspolitiska ambitionerna som en stat eller organisation siktar på att uppnå genom sin strategi. Dessa mål kan vara breda och långsiktiga, som att upprätthålla nationell suveränitet,

²⁵ Buzan & Waever. 2003, s. 61-64.

²⁶ Jacob Westberg. 2023. *Svenska säkerhetsstrategier: från neutralitetspolitik till ansökan om Natomedlemskap*. Tredje upplagan. Lund: Studentlitteratur, s. 24-28.

eller mer specifika och tidsbundna, exempelvis att avvärja ett omedelbart hot. Målen måste vara tydligt definierade och realistiska med tanke på statens kapacitet och de utmaningar den står inför. *Medel* omfattar de resurser och verktyg som en stat har till sitt förfogande för att uppnå sina strategiska mål. Dessa kan vara militära, som truppstyrkor och försvarssystem, ekonomiska, inklusive sanktioner och handelsavtal, samt diplomatiska insatser, som förhandlingar och alliansbildning. En framgångsrik säkerhetsstrategi kräver en väl avvägd blandning av dessa medel, anpassad efter de specifika målen och den rådande situationen. *Metod* beskriver de specifika strategier och taktiker som används för att effektivt utnyttja de tillgängliga medlen för att nå målen. Valet av metod beror på målen, medlen och den övergripande strategin. Det innebär att en noggrann bedömning av situationen krävs för att välja rätt metod, vilket kan innefatta militära operationer, diplomatiska insatser, ekonomiska åtgärder eller en kombination av dessa. Strategierna måste vara flexibla och anpassningsbara för att kunna svara på förändringar i hotbilden eller i den internationella miljön. Metoderna kan också variera beroende på om målen är defensiva eller offensiva, långsiktiga eller kortsiktiga för att säkerställa deras effektivitet och relevans. *Miljö* i denna kontext avser de externa och interna förhållandena som påverkar utformningen och genomförandet av en säkerhetsstrategi. Externa faktorer kan inkludera den internationella geopolitiska situationen, relationer till andra stater och globala ekonomiska trender. Interna faktorer omfattar nationens politiska stabilitet, ekonomiska styrka, militära kapacitet och sociala sammanhållning. Strategin måste vara flexibel nog att anpassa sig efter förändringar i dessa miljöfaktorer för att förbli relevant och effektiv.²⁷

Analysenhet	Beskrivning
Mål	Säkerhetspolitiska ambitioner, som att upprätthålla suveränitet eller avvärja hot. Målen ska vara tydliga, realistiska och anpassade efter statens kapacitet och utmaningar.
Medel	Resurser och verktyg för att uppnå målen: militära styrkor, ekonomiska sanktioner och diplomatiska insatser.
Metod	Strategier och taktiker för att använda medlen effektivt. Val av metod beror på målen och situationen och kan inkludera militära operationer, diplomati och ekonomiska åtgärder.
Miljö	Externa och interna faktorer som påverkar strategin: geopolitisk situation, relationer med andra stater, politisk stabilitet och ekonomisk styrka. Strategin måste vara flexibel.

Tabell 2. Förklaring av Westbergs ramverk

²⁷ Westberg, 2023, s. 29-31.

4 Metod

*Metoden är ett medel, inte ett mål i sig.*²⁸

Denna studie använder en teorikonsumerande, hypotetisk-deduktiv ansats. En förklarande modell undersöker sambandet mellan variablerna regionala säkerhetskompexet och säkerhetsstrategier genom en fallstudie av Arktis. Processpåring analyserar händelseförlopp och beslutsprocesser för att verifiera argumentet.

4.1 Forskningsdesign

Denna studie antar en teorikonsumerande forskningsdesign med målet att fördjupa förståelsen av säkerhetsdynamiken i Arktis genom att applicera och möjligen utvidga befintliga teoretiska ramar inom regional säkerhetskompexteori och säkerhetsstrategier. Uppsatsen strävar efter att efter att konstruera en förbättrad teoretisk förståelse som kan adressera de specifika säkerhetsutmaningarna i regionen. Forskningsprocessen är dynamisk och flexibel.²⁹ Trots sin teorikonsumerande ambition använder studien en hypotes-deduktiv metodik som grund för forskningsdesignen. Denna metodik möjliggör en systematisk prövning av studiens argument, vilken utgör basen för att utveckla logiska följdslutsatser som sedan testas empiriskt för att fastställa deras överensstämmelse med verkligheten och förhållandet mellan variablerna.³⁰ Betydelsen av falsifierbarhet är framträdande i denna metod, där argumentet formuleras så att den kan förkastas om den inte finner stöd i den empiriska datan.³¹ Urvalet av Arktisregionen är gjort som ett *kritiskt fall* inom denna forskning på grund av dess unika roll i det internationella säkerhetssystemet. Arktis är en idealisk miljö för att studera samverkan mellan miljöförändringar, ekonomisk utveckling och strategiska överväganden på en geopolitisk nivå. Detta gör regionen lämplig för att utforska teoretiska perspektiv relaterade till säkerhet under specifika och upplysande omständigheter.³² Genom att fokusera på Arktis som en fallstudie istället för enskilda stater, bidrar denna forskning metodologiskt till att minska

²⁸ Asbjørn Johannessen & Per Arne Tufte. 2003. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Första upplagan. Malmö: Liber, s. 77.

²⁹ Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann E. Towns och Lena Wängnerud. 2017. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Femte upplagan. Stockholm: Wolters Kluwer, s. 113-115.

³⁰ Nationalencyklopedin. u.å. *Hypotetisk-deduktiv metod*.

³¹ Esaiasson, m.fl. 2017, s. 23-24

³² Esaiasson, m.fl. 2017, s. 161-163

avståndet mellan teoretisk förståelse och empiriska observationer inom geopolitik och säkerhetsstudier.³³

4.2 Analyismetod

Genom att använda processpåring som metodik syftar denna studie till att noggrant dokumentera och analysera specifika händelser och beslutsprocesser inom Arktis, vilka är relevanta för studiens syfte och argument. Processpåring är central för att avtäcka de underliggande mekanismerna bakom observerade fenomen för att koppla samman teorin med empirin. Målet är att skapa en objektiv beskrivning baserad på studiens förståelse av de undersökta fenomenen.³⁴ Analysen utformas kring utvecklingen av en förklarande modell som syftar till att belysa de invecklade relationerna som undersöks.³⁵ Även om målet är att identifiera kausala samband erkänns det att den geopolitiska kontexten är flerdimensionell, vilket gör det utmanande att urskilja rena kausala samband. Fokus ligger därför på att finna korrelationer och mönster som kan avslöja de drivkrafter som ligger bakom geopolitiska förändringar i Arktis.³⁶ Studien är av kvalitativ karaktär, vilket främjar nyanserad förklaring av det undersökta ämnesområdet. Den kvalitativa metoden tillåter en flexibel utforskning av data där kvaliteten på insamlad information och dess analys är av yttersta vikt. Den kvalitativa naturen av studien innebär dock att generaliserbarheten av resultaten kan vara begränsad, och att det alltid förekommer en viss mån av mänsklig subjektivitet. Detta tas i beaktande för att säkerställa en hög trovärdighet hos studien.³⁷

4.3 Material och källkritik

Denna studie prioriterar noggrann källkritik för att säkerställa forskningens reliabilitet och validitet. Den baseras på en omfattande samling primär samt sekundär data som litteratur, tidigare forskning, mediareporter, metaanalyser samt officiella dokument från stater och internationella organisationer. Exempel på en analyserad arktisstrategi inkluderar USA:s *National Strategy for the Arctic Region*. För att säkerställa studiens validitet genomförs en systematisk källkritisk analys med fokus på fyra primära kriterier: äkthet, närhet, tendens och beroende. Äkthet säkerställs genom att verifiera källornas pålitlighet och deras erkända status

³³ Esaiasson, m.fl. 2017, s. 108-109.

³⁴ Esaiasson, m.fl. 2017, s. 129-130.

³⁵ Esaiasson, m.fl. 2017, s. 36-38.

³⁶ Esaiasson, m.fl. 2017, s. 82-86.

³⁷ Esaiasson, m.fl. 2017, s. 195; 211.

inom det akademiska och politiska samhället. Närhet betonar vikten av källornas direkta relation till den geopolitiska dynamiken i Arktis, där aktuell och relevant data prioriteras. Tendensen granskas för att identifiera eventuell partiskhet eller subjektiva tolkningar och för att säkerställa en balanserad och opartisk analys. Beroendet undersöks för att fastställa källornas oberoende, vilket minskar risken för ensidiga framställningar eller överdrivna slutsatser.³⁸

³⁸ Esaiasson, m.fl. 2017, s. 288-298.

5 Empirisk analys

I detta kapitel utförs en empirisk analys av säkerhetsdynamiken i Arktis. Med utgångspunkt i tidigare presenterade teoretiska ramar undersöks hur regionala säkerhetskomplex och staters säkerhetsstrategier interagerar och påverkar varandra i regionen. Analysen inkluderar konkreta exempel på strategier hos arktiska och icke-arktiska stater samt deras reaktioner på geopolitiska förändringar. Målet är att förklara de mekanismer som styr regionens säkerhetspolitiska landskap.

5.1 RSCT i Arktis

Gränser, anarki, polaritet, vänskap och fiendskap

Det arktiska regionala säkerhetskomplexet inkluderar Arktiska rådets åtta medlemsstater med sammanflätade intressen i miljöskydd, resurshantering och territoriella anspråk som intensifieras av issmältningens nya sjövägar. Deras ömsesidiga beroende och regionens strategiska betydelse kräver multilateralt samarbete via Arktiska rådet. Den ökande militära närvaron, särskilt Rysslands nordliga baser och militärövningar, tvingar länder att öka försvarsanslag och utveckla nya strategier.³⁹ Gränserna inom det arktiska säkerhetskomplexet är både fysiska och politiska och länkar Arktis med Nordatlanten och Nordostasien. Gränsområdet runt Östersjön är kritiskt, där det arktiska säkerhetskomplexet överlappar med det nordeuropeiska. Dessa gränser är dynamiska och omförhandlas genom internationella avtal som skapar en unik säkerhetsarkitektur för Arktis. Det arktiska säkerhetskomplexet har spår av en anarkisk struktur där huvudaktörerna, USA, Ryssland, Kanada och de nordiska länderna agerar autonomt utan central styrning som förstärker maktbalansens roll i regionen. Arktiska rådet, primärt en dialogplattform utan bindande makt, främjar diplomatiska överenskommelser och balanserar makt för att dämpa säkerhetsdilemman.⁴⁰

Maktfördelningen inom det arktiska RSC:et präglas av tydlig polaritet där stormakter som Ryssland och USA dominerar med omfattande militära och ekonomiska resurser. Denna maktasymmetri tvingar mindre stater, som de nordiska länderna, att navigera inom en komplex maktstruktur genom strategiska allianser och internationella överenskommelser för

³⁹ Heather A. Conley, Matthew Melino & Jon B. Alterman. 2020. *The Ice Curtain: Russia's Arctic Military Presence*. Center for Strategic and International Studies.

⁴⁰ Daniel McVicar. 2022. *How the Russia-Ukraine War Challenges Arctic Governance*. Council on Foreign Relations.

att balansera större makters inflytande och skydda sina nationella intressen. Interaktionen mellan stora och små stater inom det arktiska RSC:et illustrerar hur polaritet påverkar regional säkerhet och de strategier små stater utvecklar för att hantera rådande asymmetrier.⁴¹ Dessa interaktioner påverkas av historiska allianser och konflikter som har format regionens säkerhetspolitik. Relationerna mellan arktiska stater, NATO och Ryssland återspeglar hur historiska samt geopolitiska faktorer påverkar regional säkerhet. Exempel på multilateralt samarbete inkluderar Nordiska försvarssamarbetet (Nordefco), där nordiska länder samarbetar i försvars- och säkerhetsfrågor, samt EU:s Arktispolitik som fokuserar på hållbar utveckling och miljöskydd. EU:s interaktion med Arktiska rådet stärker samarbetet över regionala gränser.⁴² ⁴³ Däremot förstärker Rysslands militära expansion i Arktis säkerhetsutmaningarna och skapar spänningar med NATO-länder, grundat i historiska fiendskaper från kalla kriget. Tävlingen om resurser, särskilt mellan Ryssland och USA, intensifierar regionala spänningar genom att båda länderna strävar efter att maximera tillgången till och kontrollen över regionens naturresurser.⁴⁴

Intern sårbarhet

Enligt RSCT påverkas en stats säkerhet av intern politisk stabilitet och samspelet mellan institutioner och nationell identitet, utöver externa hot. Detta syns tydligt i Arktis, särskilt i Ryssland och Kanada, där vidsträckta, resursrika områden innebär både möjligheter och sårbarheter. Rysslands arktiska områden är vitala för nationens ekonomi men utsatta för demografiska och infrastrukturella utmaningar. För att möta dessa utmaningar anpassar Ryssland sin politik för att hantera både interna stabilitetsbehov och externa hot. Kanada står inför liknande utmaningar i sina glesbefolkade norra territorier, där interna sårbarheter påverkar landets säkerhetsstrategier. Kanada måste adressera den socioekonomiska utvecklingen i dessa territorier samtidigt som de hanterar externa intressen och miljöförändringar som påverkar tillgången till resurser och strategiska intressen.⁴⁵ ⁴⁶

⁴¹ Ian Anthony, Ekaterina Klimenko & Fei Su. 2021. A Strategic Triangle in the Arctic? Implications of China–Russia–United States Power Dynamics for Regional Security. *SIPRI Insights on Peace and Security*, No. 2021:3, s. 3-7.

⁴² Arctic Portal. 2024. *Nordic Ministers sign a long-term defence strategy!*.

⁴³ European External Action Service. 2024. *The EU in the Arctic*.

⁴⁴ Jacob Gronholt-Pedersen & Gwladys Fouche. 2022. *Dark Arctic: NATO allies wake up to Russian supremacy in the region*. Reuters.

⁴⁵ Eilís Quinn. 2023. *Vulnerability of Canada's Arctic, a security threat that needs urgent action*. Radio Canada: Eye on the Arctic.

⁴⁶ Natalia Romasheva & Diana Dmitrieva. 2021. Energy Resources Exploitation in the Russian Arctic: Challenges and Prospects for the Sustainable Development of the Ecosystem. *MDPI Energies* Vol. 14:24.

Norges och Danmarks hantering av sina arktiska och autonoma regioner, som Svalbard och Grönland, illustrerar hur interna sårbarheter formar säkerhetskomplexet i Arktis. Dessa områden är rika på naturresurser och utgör strategiska geopolitiska frontlinjer i ett känsligt miljömässigt och politiskt landskap. Norge ansvarar för Svalbard, en ögrupp under sin suveränitet enligt Svalbardtraktaten, som tillåter medborgare från signatärnationer att exploatera dess resurser. Denna öppna tillgång gör säkerhetssituationen komplex, där Norge måste balansera suveränitet med internationellt ekonomiskt engagemang. Norges strategi inkluderar strikt övervakning och reglering av utländska aktiviteter för att skydda nationell säkerhet och miljömässig stabilitet. Utmaningar inkluderar miljöförändringar som påverkar isens täckning och ökar tillgången på maritima och resursbaserade möjligheter.⁴⁷ Danmark förvaltar Grönland, som erbjuder betydande geopolitiska och ekonomiska fördelar genom sina omfattande mineralresurser och strategiska position för militära och kommersiella rutter. Danmarks politik syftar till att balansera Grönlands ekonomiska tillväxt med resurstillgång och miljöskydd. Grönlands växande globala roll lockar intresse från stormakter som USA och Kina. Danmark hanterar dessa internationella dynamiker genom att upprätthålla en stabil relation med Grönland, respektera dess självstyre och främja dess utveckling. Dessa sammanhang kopplar interna sårbarheter till externa säkerhetsdynamiker.⁴⁸ Både Norge och Danmark måste aktivt hantera de inre och yttre aspekterna av sina arktiska territorier för att säkerställa nationell och regional stabilitet. Detta är centralt i deras bidrag till det övergripande regionala säkerhetskomplexet i Arktis, där interna utmaningar och externa möjligheter ständigt måste balanseras.

Mellanstatliga relationer

Mellanstatliga relationer i det arktiska RSC:et är avgörande för regionens säkerhetspolitik och dynamik. Dessa relationer består av en blandning av samarbete, konkurrens och spänningar, grundade i geopolitiska, ekonomiska och miljömässiga faktorer. Enligt RSC:et är bilaterala och multilaterala relationer direkt avgörande för regionens säkerhetsdynamik. I Arktis, där staters suveränitet och intressen ofta överlappar, blir diplomatiska förhandlingar och interaktioner centrala för att hantera konflikter och främja säkerhetssamarbete. Relationerna mellan Ryssland och NATO-länderna i Arktis illustrerar de komplexa mellanstatliga relationerna inom detta RSC. Trots samarbete genom internationella forum kvarstår militära och

⁴⁷ Øystein Jensen. 2020. The Svalbard Treaty and Norwegian Sovereignty. *Arctic Review on Law and Politics*, Vol. 11, s. 82-107.

⁴⁸ Alessandro Gagaridis. 2020. *Greenland: A New Frontier of Great Power Competition*. Geopolitical Monitor.

strategiska intressen som en källa till spänningar. Rysslands militära förstärkning i regionen har väckt oro bland andra arktiska stater och ses som ett potentiellt hot mot deras säkerhetsintressen. Bilaterala spänningar kring territoriella anspråk och gränssättningar är också centrala i Arktis. Dispyter som den mellan Kanada och Danmark över Hans Island, samt överlappande anspråk på kontinentalsockeln från Ryssland, Danmark och Kanada, visar hur statliga relationer kan pressas i kampen om strategiska och ekonomiska resurser.^{49 50} Issmältningen intensifierar dessa anspråk genom att öka tillgången till tidigare otillgängliga resurser och öka regionens strategiska betydelse. Mönster av vänskap och fiendskap inom Arktis är avgörande för säkerhetspolitiken. Starka bilaterala relationer, som mellan USA och Kanada, bidrar till regional stabilitet, medan spänningarna mellan Ryssland och USA speglar historiska rivaliteter. Dessa dynamiker formar både direkta statliga förbindelser och utformningen av säkerhetspolitik och strategiska beslut inom hela Arktis RSC.

Dynamiken mellan Sverige, Finland och Norge inom det nordkalottiska politiska samarbetet är ett exempel på regional samverkan. Dessa länder samarbetar för att hantera gemensamma säkerhetsutmaningar i de norra delarna av deras territorier. Geografisk närhet och delade miljömässiga och ekonomiska intressen främjar detta samarbete. Nordkalotten, som omfattar de arktiska delarna av Sverige, Finland och Norge, har utvecklat en struktur för att hantera miljöskydd, naturresursutveckling och säkerhetspolitiska frågor. Regionen står inför specifika säkerhetsutmaningar på grund av sin strategiska position nära Ryssland och viktiga sjövägar i Nordatlanten. Genom Nordkalottrådet har Sverige, Finland och Norge etablerat mekanismer för att samordna övervakning och försvarspolitik. Detta samarbete är avgörande för att balansera relationerna med större militära makter och säkerställa en enhetlig respons på potentiella hot. Nordkalottrådet arbete stärker den regionala säkerhetsarkitekturen och fungerar som en bro mellan EU-politiken och Arktiska rådets bredare målsättningar.⁵¹

Interregionala relationer

Interaktionen mellan det arktiska RSC:et och angränsande regionala säkerhetskomplex som det europeiska, Stillahavsregionen och det asiatiska superkomplexet är grundläggande för global säkerhetspolitik. Denna multiregionala dynamik belyser säkerhetsberoenden som

⁴⁹ Eilis Quinn. 2022. *Canada extends continental shelf claim, increasing overlaps with Russia in Arctic*. Radio Canada: Eye on the Arctic.

⁵⁰ Global Affairs Canada. 2022. *Canada and the Kingdom of Denmark, together with Greenland, reach historic agreement on long-standing boundary disputes*.

⁵¹ Kent Lidman. 2024. *Leva granne med Ryssland*. Nordkalottrådet.

sträcker sig över kontinenter och är avgörande för att förstå Arktis geopolitiska betydelse och dess interaktioner med omgivande säkerhetskomplex. USA:s och Rysslands aktiviteter i Arktis påverkar starkt säkerhetsstrukturen i Stillahavets RSC. Amerikanska militärbaser i Alaska och rysk infrastrukturutveckling i Sibirien är avgörande både regionalt och inom det bredare geopolitiska spelet i Stilla havets regionen. Arktis fungerar som en strategisk arena för direkt interaktion mellan dessa supermakter, vilket kan både mildra och förstärka spänningar i säkerhetspolitiska zoner som Sydkinesiska sjön och Koreahalvön. USA:s utveckling av missilförsvarssystem i Alaska skyddar både den amerikanska kontinenten och är en del av en bredare strategi för att hantera hot från Nordkorea och Kina i Stilla havet. Rysslands militärbaser och isbrytare i Arktis förstärker deras säkerhetskapacitet och bidrar till regionala maktbalansspel.^{52 53}

Det asiatiska superkomplexet, med Kina i spetsen, ökar sitt engagemang i Arktis genom den *Arktiska Sidenvägen*, en del av Kinas *Belt and Road Initiative*. Detta initiativ syftar till att utveckla navigerbara sjövägar och öka tillgången till regionens naturresurser som olja, gas och sällsynta mineraler samt skapa nya handelsruttor mellan Asien och Europa. Andra asiatiska länder, som Japan och Sydkorea, visar också växande engagemang i Arktis med investeringar i miljöövervakning, arktisk sjöfartsteknik, isbrytare och satellitövervakning. Indien har ökat sitt intresse genom sitt deltagande som observatör i Arktiska rådet och investeringar i klimatforskning och handelsvägar. Dessa åtgärder speglar en önskan att vara centrala aktörer i regionens säkerhetsdiskussioner. Den breda asiatiska inblandningen i Arktis utmanar den traditionella euro-atlantiska dominansen och leder till omformulerade säkerhetsdiskussioner. De asiatiska ländernas ökade närvaro gör Arktis till en global strategisk korsväg.^{54 55 56}

EU:s norra dimension är en central mekanism inom det europeiska RSC:et för att hantera säkerhetsutmaningar i Arktis. Plattformen underlättar samarbete mellan EU, arktiska nationer inklusive Ryssland, samt europeiska NATO-länder och observatörländer i Arktiska rådet. Den täcker politiska, militära och ekonomiska aspekter, sammanlänkar miljöskydd och resursförvaltning samt främjar politisk samstämmighet genom att hantera territoriella och

⁵² John Grady. 2023. *Russian Arctic Threat Growing More Potent, Report Says*. USNI News.

⁵³ Abbie Tingstad, m.fl. 2023. *Report on the Arctic Capabilities of the U.S. Armed Forces*. Homeland Security Operational Analysis Center

⁵⁴ Kaisa Pulkkinen. 2013. *The Arctic Council and the Northeast Asian Observers*. The Swedish Institute of International Affairs.

⁵⁵ Erdem Lamazhapov, Iselin Stensdal & Gørild Heggelund. 2023. *China's Polar Silk Road: Long Game or Failed Strategy?*. The Arctic Institute.

⁵⁶ Manish Singh. 2024. *India and the Arctic: Legal Framework for a Sustainable Approach*. The Arctic Institute.

suveränitetsfrågor. Militärt har NATO:s europeiska medlemmar, som Storbritannien och Tyskland, ökat sin närvaro i regionen genom övningar och patrulleringar för att avskräcka hot och stärka stabiliteten. Ekonomiskt fokuserar EU:s engagemang på energisäkerhet och infrastrukturell utveckling med projekt som olje- och gasutvinning samt utveckling av sjöfartsrutter och hamnfaciliteter för att stärka EU:s ekonomiska intressen och främja regional utveckling.⁵⁷

Arktiska Subkomplex

Inom Arktis finns flera subkomplex med distinkta säkerhetsdynamiker som är involverade i både regionala och globala säkerhetsstrukturer. Dessa geografiska områden styrs av olika avtal, internationella samarbeten, politiska kulturer och säkerhetsberoenden. **Barentsregionen** är central i Arktis på grund av sin närhet till stora ryska militärbaser och rika naturresurser som olja och gas. Regionen inkluderar Norge, Sverige, Finland och Ryssland, och står inför utmaningar som miljöskydd, ekonomisk utveckling och geostrategiska spänningar. Säkerheten här är starkt kopplad till NATO:s relationer med Ryssland, vilket kräver komplexa förhandlingar och diplomati för att upprätthålla stabilitet, särskilt efter Sveriges och Finlands NATO-anslutning.⁵⁸ **Svalbardområdet** erbjuder en unik modell för internationellt samarbete och suveränitet. Enligt Svalbardtraktaten har Norge formell suveränitet men måste tillåta ekonomisk aktivitet från andra undertecknande nationer. Detta skapar en situation där säkerhet handlar om att balansera internationella rättigheter och ekonomiska intressen, inte bara om att skydda territorium. Svalbards position gör det också till en strategisk plats för militär och vetenskaplig närvaro i Arktis.⁵⁹

Grönland är central i Danmarks arktiska strategi på grund av dess geopolitiska och ekonomiska betydelse. Med självstyre inom det danska kungariket är Grönland en nyckelaktör i internationella relationer, särskilt med växande intresse från USA och Kina. Dessa externa intressen drivs av Grönlands potentiella mineralrikedomar och strategiska läge för militära och handelsmässiga sjövägar.⁶⁰ **Färöarna och Island** utgör ett subkomplex inom det arktiska RSC:et med sin unika geopolitiska position och gemensamma säkerhetsintressen. Deras strategiska lägen i Nordatlanten är avgörande för övervakning av transatlantiska sjövägar och energiresurser. Deras engagemang i multilaterala försvarssamarbeten och

⁵⁷ Iris Thatcher. 2022. *The EU and the Future of Arctic Cooperation in the Northern Dimension*. Wilson Center.

⁵⁸ Stefan Hedlund. 2023. *The Arctic in Russia's crosshairs*. GIS.

⁵⁹ Jensen. 2020, s. 82-107.

⁶⁰ Gagaridis. 2020.

interaktioner inom NATO, samt bilaterala samarbeten med nordiska och europeiska länder, betonar deras aktiva roll i att upprätthålla regional säkerhet. Islands och Färöarnas position mellan stora havsmakter illustrerar deras säkerhetsberoende, som sträcker sig bortom deras geografiska isolering.^{61 62}

Ryska Arktis, med sin långa kuststräcka och många öar, är kanske det mest dynamiska subkomplexet inom det arktiska RSC:et. Ryssland har intensifierat sin militära och ekonomiska närvaro, inklusive utbyggnad av militärbaser och isbrytarinfrastruktur. Detta stärker inte enbart Rysslands strategiska position i Arktis utan även landets globala maktambitioner som resulterar i spänningar och säkerhetsutmaningar som påverkar andra arktiska stater.⁶³ **Tjuktjrhavet och Beauforthavet**, belägna i gränsområdet mellan USA, Kanada och Ryssland, är rika på olja och gas och centrala för dessa länders energistrategier. Dessa områden spelar en viktig roll för både Nordamerika och Ryssland, där de utgör en del av landets omfattande arktiska gränser. Deras placering gör dem till nyckelområden för gränsöverskridande samarbete, särskilt i frågor som miljöskydd och utveckling av säkra metoder för resursexploatering. Diskussioner om miljö- och säkerhetsstrategier i dessa vatten är centrala, eftersom de involverar flera nationer och kräver samordnade insatser för att hantera både miljöpåverkan och regionala säkerhetsutmaningar.^{64 65} **Kanadensiska skärgården** är ett annat subkomplex i Arktis. Regionen, rik på olja, gas och mineraler, är strategiskt viktig för Kanadas energistrategier och ekonomiska utveckling. Kanada står inför utmaningar att upprätthålla suveränitet och kontroll över skärgården, särskilt med ökad internationell sjöfart. Militärt är Kanadensiska skärgården viktig för landets försvar och övervakning av Arktis. Regionen spelar också en viktig roll i samarbetet med USA. Båda länderna arbetar tillsammans för att övervaka och säkra regionens vattenvägar och resurser.⁶⁶

67

⁶¹ Regin Winther Poulsen. 2020. *Forget Greenland, There's a New Strategic Gateway to the Arctic*. Foreign Policy.

⁶² Andreas Østhagen, Jon Rahbek-Clemmensen, Margrét Cela och Pia Hansson. 2020. *Geopolitics and Neglected Arctic Spaces: Three Northern Perspectives on Balancing External Interests*. Center for Strategic and International Studies.

⁶³ Conley, Melino & Alterman. 2020.

⁶⁴ Gregor Sharp. 2016. *An old problem, a new opportunity: A case for solving the Beaufort Sea boundary dispute*. The Arctic Institute.

⁶⁵ Offshore Technology. 2019. *Chukchi Sea Permit, Alaska*.

⁶⁶ Kathrin Stephen. 2012. *Canada in the Arctic - Arctic Shipping: Routes, Forecasts, and Politics*. The Arctic Institute.

⁶⁷ Kathrin Stephen. 2012. *Canada in the Arctic - Arctic Oil and Gas: Reserves, Activities, and Disputes*. The Arctic Institute.

Framtida utvecklingsvägar för Arktis RSC

Den potentiella framtida utvecklingen av det arktiska RSC:et kan kartläggas genom tre vägar: upprätthållande av status quo, intern omvandling och extern omvandling. Upprätthållande av status quo innebär ingen betydande förändring i RSC:s struktur. Detta scenario är troligt om de nuvarande geopolitiska, ekonomiska och miljömässiga förhållandena förblir stabila. Exempel på detta är fortsatta aktiviteter inom Arktiska rådet med fokus på miljöskydd och hållbar utveckling utan större politiska förändringar. Det arktiska RSC:et bibehåller sin dynamik med en balanserad maktstruktur och samverkan mellan USA, Kanada, Ryssland och de nordiska länderna. Intern omvandling innebär förändringar inom RSC:s befintliga gränser. Detta kan ske genom regional integration som minskar anarkin i internationella relationer i Arktis eller genom en förändring i polariteten på grund av ekonomisk eller militär uppgång eller nedgång hos medlemsländerna. Detta kan exemplifieras genom ökad integration mellan de nordiska länderna i frågor som suveränitet och resursutnyttjande, eller genom större splittring mellan dem om strategiska resurser som olja och gas. Ökade spänningar mellan NATO-medlemmar och Ryssland på grund av Rysslands militära förstärkningar kan också driva intern omvandling, där säkerhetsarrangemang och alliansstrukturer omprövas. Extern omvandling uppstår när RSC:s yttre gränser expanderar eller krymper, vilket förändrar aktörskapet och sannolikt dess struktur. En möjlig utveckling är en sammanslagning av det arktiska RSC:et med andra regionala säkerhetskomplex, som det euroasiatiska eller nordamerikanska RSC:et. Detta kan ske om globala makter som Kina och Indien ökar sin närvaro och sitt politiska inflytande i regionen. Fusionen av dessa säkerhetskomplex skulle förändra säkerhetsdynamiken och medföra betydande förändringar i handelsvägar och resursutnyttjande.

Det arktiska RSC:et befinner sig i en fas där stora makters intressen riskerar att dominera och omforma regionens säkerhetsmönster, vilket kan betraktas som ett scenario av *överdrag*. Detta syns genom långsiktig stationering av militära och ekonomiska styrkor från USA, Ryssland och Kina, samt anpassning av lokala staters politik efter stormaktsrivalitet och externa aktörers inflytande. Deras intensifierade närvaro och militära aktiviteter i Arktis projicerar strategiska intressen som kan minska de inhemska säkerhetsrelationernas självständighet genom att lokala beslut dikteras av stormaktsagendor. Vissa delar av Arktis kan dock betraktas som *ostrukturerade säkerhetsregioner* där lokala staters maktprojicering är minimal, eller där geografisk isolering försvårar interaktion. Exempelvis kan stora havsområden mellan

isolerade arktiska öar leda till otillräcklig generering av säkerhetsberoenden för att upprätta strukturerade säkerhetskomplex. I dessa avlägsna områden, som vissa arktiska skärgårdar, är de lokala aktörernas förmåga att påverka regional säkerhet begränsad, vilket förstärks av geografiska hinder som försvårar samarbete och konflikthantering.

5.2 Säkerhetsstrategier i Arktis

Mål

USA:s strategiska mål i Arktis omfattar tydliga politiska, militära och ekonomiska ambitioner för att säkerställa och förstärka nationens ställning i regionen samt bibehålla globalt inflytande. Politiskt strävar USA efter att upprätthålla en ledande roll i Arktiska rådet och andra internationella forum för att främja stabilt och samarbetande styre i Arktis. Diplomati och internationellt engagemang är centrala för att hantera regionala spänningar och främja gemensamma lösningar på gränsöverskridande utmaningar. Detta inkluderar att stärka bilaterala och multilaterala allianser för att leda arbetet med hållbar utveckling och konfliktlösning. Militärt fokuserar USA på att säkerställa en robust närvaro i regionen genom förbättrad infrastruktur och operativ förmåga under arktiska förhållanden. Målet är att skydda nationella säkerhetsintressen, upprätthålla suveränitet och avskräcka aggression från andra stater, särskilt med tanke på Rysslands militära aktivitet i området. Detta är en del av en bredare geostrategisk plan för att säkra kritiska sjövägar och potentiella konfliktpunkter. USA:s ekonomiska mål innefattar strävan efter att utveckla arktiska resurser, inklusive olje- och gasutvinning samt sällsynta mineraler, vilket är viktigt för nationens energisäkerhet och ekonomiska tillväxt. Strategin betonar hållbara metoder för resursexploatering som beaktar miljön och de inhemska folkens rättigheter. USA:s mål är att balansera ekonomisk exploatering med miljömässigt ansvar för att främja hållbar utveckling som respekterar både ekologiska och kulturella aspekter i Arktis.⁶⁸

Norges säkerhetsstrategiska mål i Arktis syftar till att bevara stabilitet och säkerhet i regionen och är noggrant integrerade i landets övergripande utrikespolitiska ramverk. Politiskt har Norge som mål efter att leda och stärka internationellt samarbete och rättsstatlighet genom aktivt deltagande i forum som Arktiska rådet och Barents Euro-Arktiska Rådet. Genom dessa plattformar arbetar Norge för att säkerställa hållbar fred och förutsägbarhet i regionen, vilket stödjer internationellt regelbaserat samarbete och främjar Arktis som en zon för fredligt

⁶⁸ The White House: Washington. 2022. *National Strategy for the Arctic Region*, s. 2-15.

samarbete. Norge har etablerat robusta militära mål för att säkerställa militär beredskap och operativ kapacitet i Arktis. Detta inkluderar att stärka det nationella försvaret och säkerställa stöd från allierade vid behov, vilket är viktigt för att hantera potentiella konflikter och motverka den växande militära närvaron från andra nationer, särskilt Ryssland. Norges ekonomiska strategi syftar till att främja hållbar ekonomisk utveckling i norra delarna av landet genom en balans mellan utvinning av naturresurser och miljöskydd. Denna ansvarsfulla hantering av naturresurser är central för att stärka de regionala ekonomierna utan att kompromissa med den arktiska miljöns sårbarhet. Norges fokus på integrerad ekosystembaserad förvaltning är avgörande för att upprätthålla både miljömässig integritet och ekonomisk vitalitet i regionen.⁶⁹

Medel

Kanadas säkerhetsstrategiska medel i Arktis, som framgår av deras omfattande arktiska och norra politiska ramverk, speglar en djup förståelse för regionens komplexa behov och utmaningar. Militärt har Kanada åtagit sig att markant öka sin förmåga och närvaro i Arktis genom specifikt anpassade uppgraderingar av infrastruktur och försvarskapacitet för att möta de krävande förhållandena. Strategin inkluderar utökade sök- och räddningsoperationer och förbättrad beredskap för nödsituationer. Ekonomiskt syftar Kanadas strategi till att stimulera hållbar utveckling i norra Kanada genom strategiska investeringar i infrastruktur som energi, transport och digital kommunikation. Dessa investeringar är avgörande för att stödja lokal tillväxt och förbättra levnadsvillkoren, samtidigt som en balans mellan resursexploatering och miljöskydd bibehålls. Hållbarhet är en grundläggande del av Kanadas ekonomiska strategi i Arktis. Politiskt arbetar Kanada för att stärka sin ledande position i regionen genom att främja en välreglerad och samordnad förvaltning. Fokus ligger på att aktivt integrera ursprungsfolk och regionala regeringar i policyutformningen för att säkerställa legitimitet och effektivitet. Kanada stärker även sin internationella roll genom ledarskap i Arktiska rådet, där de verkar för att förbättra globalt samarbete kring arktiska frågor och framhäva landets centrala roll i internationella arktiska relationer samt den regelbaserade normativa säkerhetsmiljön.⁷⁰

Sveriges säkerhetsstrategiska medel i Arktis omfattar en noggrant avvägd användning av militära, ekonomiska och politiska instrument för att främja fred, stabilitet och hållbar

⁶⁹ Norwegian Ministries. 2020. *Norway's Arctic Policy: People, Opportunities and Norwegian Interests in the Arctic*, s. 3-38

⁷⁰ Government of Canada. 2019. *Canada's Arctic and Northern Policy Framework*, s. 2-84.

utveckling i regionen. Militärt har Sverige åtagit sig att öka sin närvaro och kapacitet i Arktis genom riktade förstärkningar av infrastruktur och försvarskapaciteter anpassade för arktiska förhållanden. Detta inkluderar förbättrad sök- och räddningskapacitet och utökad beredskap för nödsituationer, vilket är avgörande för att säkra nationell suveränitet och skydda offentlig säkerhet i denna strategiskt viktiga region. Sverige betonar även vikten av att stärka civila och militära beredskapsåtgärder för att hantera ökade säkerhetsrisker orsakade av klimatförändringar och geopolitiska spänningar. Ekonomiskt syftar Sveriges strategi till att stimulera hållbar utveckling i norra Sverige genom strategiska investeringar i infrastruktur som energi, transport och digitala kommunikationssystem. Dessa insatser är avgörande för att stärka de lokala ekonomierna och förbättra livskvaliteten i samhällena, samtidigt som en balans mellan resursexploatering och miljöskydd upprätthålls. Detta reflekterar Sveriges starka åtagande till hållbarhetsprinciper. Politiskt strävar Sverige efter att befästa sin ledarposition i Arktis genom att främja en reglerad och samordnad förvaltning av regionen. Genom att aktivt delta i och påverka dialoger inom Arktiska rådet och andra internationella forum, stärker Sverige de multilaterala ramverken som är avgörande för att hantera Arktis komplexa frågor. Det svenska engagemanget i att utveckla politiska strukturer som involverar ursprungsfolk och regionala regeringar är väsentligt för att säkerställa politikens legitimitet och effektivitet.⁷¹

Metod

Kinas metoder för att uppnå sina säkerhetsstrategiska mål i Arktis inkluderar ett mångfacetterat tillvägagångssätt som omfattar politiska, ekonomiska och militära strategier. Dessa metoder speglar deras engagemang för att främja fred och stabilitet i regionen. Militärt har Kina åtagit sig att spela en konstruktiv roll genom initiativ kopplade till global styrning av Arktis. Kina prioriterar vetenskaplig forskning. De stödjer utvecklingen av infrastruktur som underlättar säkrare sjövägar och resurshantering, vilket framgår av deras intresse för att bygga den Arktiska Sidenvägen. Detta syftar till att säkra och utveckla sjövägar, kritiska för Kinas energistrategi och ekonomiska expansion. Ekonomiskt syftar Kinas metoder till att utveckla Arktis genom lagliga och rationella tillvägagångssätt för resursutnyttjande, vilket framgår av deras deltagande i internationell samverkan för att utveckla områdets rika naturresurser. Denna strategi inkluderar även hållbar utveckling och miljöskydd, för att balansera ekonomiska intressen med bevarandet av Arktis unika ekosystem. Politiskt strävar Kina efter

⁷¹ Government Offices of Sweden. 2020. *Sweden's Strategy for the Arctic Region*, s. 5-51

att stärka sin ställning i internationella forum som Arktiska rådet och andra multilaterala samarbetsorgan. Detta engagemang är avgörande för att forma Arktis framtid och säkerställa att Kina kan påverka regelverk och normer som utvecklas för regionen. Genom att stärka samarbetet med arktiska och icke-arktiska stater samt främja multilaterala dialoger, bidrar Kina till större integration och samarbete i Arktis säkerhetspolitik.⁷²

EU:s strategiska metoder i Arktis reflekterar ett starkt engagemang för att säkra en fredlig, hållbar och välmående region genom militära, ekonomiska och politiska insatser. Militära åtgärder innebär att förstärka EU:s strategiska kapacitet och säkerhetsnärvaro, inklusive utveckling av civilskyddsresurser och räddningstjänstförmåga samt hantering av permafrosttining och andra säkerhetsutmaningar. Genom geospatial analys via EU:s Satellitcenter och robusta navigeringstjänster från Galileo-systemet stärks regionens stabilitet och förmåga att förebygga oförutsedda incidenter. Ekonomiskt strävar EU efter att främja hållbar tillväxt i Arktis genom investeringar i kritiska råmaterial och stöd till cirkulära ekonomiinitiativ. Detta omfattar skapandet av motståndskraftiga värdekedjor genom hållbara metoder för råmaterialutvinning och bearbetning samt att minska miljöpåverkan i linje med EU:s handlingsplan för kritiska råmaterial. Politiskt arbetar EU för att stärka internationella och regionala samarbeten genom aktivt engagemang i Arktiska rådet och andra relevanta forum. Syftet är att främja en koordinerad förvaltning av Arktis och att stärka EU:s roll som en ledande aktör i internationella arktiska frågor. Samarbete med regionala regeringar och ursprungsbefolkningar är avgörande för långsiktig hållbarhet och säkerhet. Strategin inkluderar även att främja forskning och innovation för att skapa nya lösningar för regionens utmaningar samt att stärka samarbetet med icke-arktiska stater och internationella organ för att fördjupa förståelsen av arktiska frågor.⁷³

Islands säkerhetsstrategiska metoder i Arktis är utformade för att främja fredlig och hållbar utveckling samt hantera både inre och yttre utmaningar i den dynamiska arktiska miljön. Island har ingen traditionell försvarsmakt, men fokuserar på att stärka civila säkerhetsmekanismer och internationellt samarbete för att hantera potentiella hot. Detta inkluderar förbättrad sök- och räddningsförmåga samt förebyggande åtgärder mot olyckor och katastrofer som kan uppstå i de svåra arktiska förhållandena. Islands etablering av ett

⁷² The State Council Information Office of the People's Republic of China. 2018. *China's Arctic Policy*.

⁷³ European Commission & High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy. 2021. *Joint Communication on a Stronger EU Engagement for a Peaceful, Sustainable and Prosperous Arctic*, s. 2-16

regionalt sök- och räddningskluster förbättrar samordning och beredskap. Ekonomiskt syftar Islands strategier till att stärka den regionala ekonomin genom hållbar resursanvändning och miljöskydd. Detta inkluderar att främja användningen av förnybar energi och stödja lokala samhällen i utvecklingen av hållbara näringsgrenar som inte skadar den känsliga arktiska miljön. Island strävar efter att balansera ekonomisk utveckling med miljöansvar och visar ledarskap i projekt som fokuserar på jämställdhet och hållbar bioekonomi i Arktis. Politiskt engagerar sig Island aktivt i internationella forum som Arktiska rådet för att främja samarbete och stärka rättsstaten i Arktis. Genom att arbeta för ökad förståelse och samarbete mellan arktiska och icke-arktiska stater bidrar Island till att bygga en sammanhängande styrningsmekanism som kan hantera regionens komplexa utmaningar. Detta inkluderar att främja internationella avtal och riktlinjer som stödjer fredliga lösningar på territoriella och miljömässiga tvister, vilket är centralt för att bevara Arktis som en zon för fred och samarbete.⁷⁴

Miljö

Rysslands strategi för Arktis integrerar interna och externa faktorer för att skapa en robust säkerhetsstrategi, avgörande för att navigera de komplexa geopolitiska och miljömässiga förhållandena i regionen. På det politiska planet adresserar Ryssland den ökade geopolitiska konkurrensen i Arktis, med territoriella anspråk och ökad militär närvaro från andra arktiska stater. För att stärka sitt inflytande i internationella sammanhang, inklusive Arktiska rådet, betonar strategin behovet av att förstärka internationella förbindelser och diplomati. Genom att främja samarbete i dessa forum strävar Ryssland efter att styra och påverka regionala säkerhetsmekanismer och beslutsprocesser. Militärt fokuserar Ryssland på att anpassa och förstärka sin infrastruktur och försvarsförmåga för att möta Arktis unika utmaningar. Strategin omfattar nya militärbaser, förbättrad logistik och kommunikationssystem samt utveckling av avancerade sök- och räddningsförmågor. Rysslands arktiska strategi inkluderar utveckling av avancerade vapensystem och förbättrad interoperabilitet bland de arktiska styrkorna, vilket förstärker avskräckningsförmågan mot regionala hot och stärker landets försvarsdjup i Arktis. Ekonomiskt strävar Ryssland efter att maximera utnyttjandet av Arktis rika naturresurser genom hållbara metoder som balanserar ekonomisk utveckling med miljöskydd. En prioritet är att utveckla Nordostpassagen som en vital transportled, vilket skulle förbättra globala handelsflöden och konsolidera Rysslands ekonomiska dominans i regionen. Genom att

⁷⁴ Government of Iceland. 2021. *Iceland's Policy on Matters Concerning the Arctic Region. Parliamentary Resolution 25/151*. Ministry for Foreign Affairs, s. 3-28.

integrera miljöskyddande åtgärder i exploateringen av naturresurser säkerställer Ryssland att utvecklingen både gynnar ekonomisk tillväxt och bevarar den arktiska miljön för framtida generationer.⁷⁵

Danmarks strategi för Arktis tar hänsyn till både externa och interna faktorer som påverkar nationens säkerhetspolitiska åtgärder i regionen. Politiskt adresserar Danmark den ökade geopolitiska aktiviteten i Arktis, där internationella intressen och territoriella anspråk ökar spänningarna. Danmarks strategi fokuserar på att stärka sin roll och sitt inflytande i internationella forum som Arktiska rådet. Genom aktivt deltagande i dessa forum strävar Danmark efter att säkerställa hållbar och fredlig utveckling i regionen, vilket betonar vikten av internationell rätt och samarbetsbaserad regional förvaltning. Militärt fokuserar Danmark på att öka sin beredskap och operativa kapacitet i Arktis. Detta inkluderar uppbyggnad av militär infrastruktur anpassad för arktiska förhållanden och förstärkning av både civila och militära resurser för att effektivt kunna svara på både konventionella och asymmetriska hot. Strategin understryker utveckling av förmågor för att hantera de unika säkerhetsutmaningarna i regionen, från miljöförändringar till geopolitiska spänningar. Ekonomiskt strävar Danmark efter att utnyttja Arktis rika naturresurser på ett hållbart sätt, vilket innebär en balans mellan utveckling och miljöskydd. Investeringar i infrastruktur för hållbar utvinning av olja, gas och mineraler är centrala för att främja ekonomisk tillväxt samtidigt som miljökonsekvenserna minimeras. Detta ansvarsfulla tillvägagångssätt speglar Danmarks åtagande att säkra ekonomisk utveckling utan att kompromissa med Arktis unika och känsliga miljö.⁷⁶

Finlands strategiska miljö i Arktis påverkas av både interna och externa faktorer som formar dess säkerhetsstrategi inom politiska, militära och ekonomiska områden. Politiskt påverkas Finland av intensifierade geopolitiska interaktioner med andra arktiska och icke-arktiska stater. Finland är aktivt engagerat i internationella forum som Arktiska rådet och EU, vilket understryker vikten av multilateral samverkan för att hantera regionala frågor och förhandlingar om arktiska territorier. Denna externa politiska kontext kräver att Finland kontinuerligt anpassar sina diplomati- och samarbetsstrategier för att främja regional stabilitet och samarbete. Inrikes stöder Finlands politiska stabilitet och transparens i regeringsarbetet en stark och sammanhållen nationell arktisk politik. Militärt svarar Finland på den ökade militära

⁷⁵ Government of the Russian Federation. 2020. *Strategy for the Development of the Arctic Zone of the Russian Federation and National Security for the Period up to 2035*.

⁷⁶ Government of Denmark, Faroes, and Greenland. 2011. *Kingdom of Denmark Strategy for the Arctic 2011–2020*, s. 9-58.

närvaron av andra stormakter i Arktis genom att stärka sina försvarskapaciteter. Detta omfattar utveckling av infrastruktur och kapaciteter för att operera effektivt under krävande arktiska förhållanden samt förbättrade system för övervakning och respons. Denna militära strategi är anpassad till både externa hot och inhemska behov av att säkra Finlands territoriella integritet och suveränitet. Ekonomiskt fokuserar Finland på att utnyttja och skydda sina arktiska resurser hållbart, medveten om globala trender och efterfrågan på naturresurser. Landet främjar teknologiska innovationer inom gruvdrift och energiproduktion, vilket speglar en inriktning mot miljömedveten ekonomisk utveckling. Interna faktorer som ekonomisk robusthet och kompetens inom miljöteknik är avgörande för att stödja denna strategiska riktning och säkerställa att Finland kan hantera både miljömässiga och ekonomiska utmaningar i Arktis.⁷⁷

⁷⁷ Finnish Government. 2021. *Finland's Strategy for Arctic Policy*, s. 15-71.

6 Resultat

Resultaten visar tydliga samband mellan dynamiken i det regionala säkerhetskomplexet och förändringar i de arktiska säkerhetsstrategierna, vilket stöder argumentet om en stark koppling mellan dessa variabler. Korrelationen är inte bara uppenbar utan bidrar också till en cyklisk process där varje förändring inom det regionala säkerhetskomplexet påverkar utformningen och genomförandet av arktiska säkerhetsstrategier. Den empiriska analysen av säkerhetsdynamiken i Arktis har avslöjat en interaktion mellan regionala säkerhetskomplex och statliga säkerhetsstrategier. Kombinationen av RSCT och detaljerade analyser av säkerhetsstrategier i Arktis erbjuder insikt i hur arktiska stater och deras icke-arktiska motsvarigheter navigerar i en dynamisk och osäker säkerhetsmiljö. RSCT ramar in de säkerhetspolitiska relationerna i Arktis genom att understryka realistiska begrepp som gränser, anarki och polaritet, liberala begrepp som allians och interdependens samt konstruktivistiska begrepp som social konstruktion. Genom att integrera RSCT med statliga strategier synliggörs de komplexa interaktionerna mellan arktiska stater, präglade av både samarbete och rivalitet, ofta drivna av strategiska och resursbaserade överväganden. En viktig upptäckt i denna syntes är hur RSCT kan förklara dynamiken i Arktis genom att identifiera hur globala maktförskjutningar och regionala säkerhetsfrågor samverkar. Relationerna mellan stora makter som USA och Ryssland samt nyckelaktörer som Kina visar hur externa stater påverkar säkerhetspolitiken inom det arktiska säkerhetskomplexet. Detta inkluderar hur deras närvaro och aktiviteter i regionen formar den strategiska miljön och påverkar mindre arktiska staters säkerhetsstrategier.

Tillämpningen av RSCT på Arktis belyser hur djupt internationella normer och regelverk är inbäddade i regionens säkerhetsstrategiska överväganden. Teorin förklarar varför arktiska stater ofta föredrar multilaterala lösningar framför ensidiga åtgärder. Detta understryker vikten av internationella avtal i formandet av regionens säkerhetspolitik och inverkan på globala säkerhetsstrukturer. Analysen utgör en grund för att bättre förstå de politiska och strategiska beslut som formar Arktis. Genom att utforska staternas strategier inom RSCT-ramen blir det möjligt att studera hur dessa stater balanserar suveränitet med behovet av internationellt samarbete, inklusive responsen på traditionella och icke-traditionella säkerhetshot. Studien betonar även klimataspekternas centrala roll i säkerhetsdynamiken i Arktis. Klimatförändringarnas påverkan på issmältning och öppnandet av nya sjövägar ökar

regionens geostrategiska betydelse och ställer nya krav på säkerhetsstrategier. RSCT tillhandahåller en teoretisk grund för att förstå hur klimatmässiga förändringar påverkar staters beteende och säkerhetspolitiska prioriteringar. Kombinationen av teoretiska och empiriska perspektiv visar att säkerhetspolitiska beslut i Arktis drivs av både statlig rationalitet och de unika ekologiska och geografiska förhållandena i en av världens mest dynamiska regioner.

6.1 Resultatdiskussion

Resultaten i denna studie visar tydliga korrelationer mellan dynamiken i det regionala säkerhetskomplexet och förändringar i de arktiska säkerhetsstrategierna. Østhagens artikel tar ett kritiskt perspektiv och ifrågasätter om Arktis verkligen kan betraktas som en sammanhängande säkerhetsregion, och argumenterar för att säkerhetsdynamiken snarare drivs av globala strategiska interaktioner mellan stormakter än av regionala relationer. Medan denna studie finner stöd för stark interaktion mellan regionala säkerhetskomplex och statliga strategier, hävdar Østhagen att beskrivningar av Arktis som en ny säkerhetsregion ofta är missvisande. Trots skillnaderna erkänner båda studierna vikten av regionala säkerhetskomplex och använder RSCT som teoretisk ram för att förstå säkerhetsdynamiken i Arktis. Båda betonar vikten av gränser, anarki, polaritet samt vänskaps- och fiendskapsmönster som centrala faktorer. Østhagen pekar på hur stormakter som USA, Ryssland och Kina formar den strategiska miljön genom sin närvaro och aktiviteter i regionen, vilket påverkar de mindre arktiska staternas säkerhetsstrategier. Denna studie bekräftar dessa interaktioner genom att visa hur RSCT kan integreras med analyser av nationella säkerhetsstrategier. Dessutom belyser båda studierna vikten av internationella normer och regelverk. Østhagen argumenterar för samarbete i regionen, medan denna studie visar att arktiska stater ofta föredrar multilaterala lösningar framför ensidiga åtgärder.⁷⁸

Greaves tar upp liknande frågor men med en annan infallsvinkel. Han argumenterar att Arktis säkerhetskomplex fragmenteras i tre subregioner – Nordamerika, Europa och Eurasien – på grund av klimatförändringar och geopolitisk konkurrens, vilket leder till att Arktis som en enhetlig säkerhetsregion försvinner. Medan denna studie finner stöd för en stark interaktion mellan regionala säkerhetskomplex och statliga strategier, betonar Greaves att säkerhetsdynamiken i Arktis mer präglas av globala än regionala faktorer, vilket fragmenterar

⁷⁸ Østhagen, 2021.

Arktis till subregioner med olika säkerhetsutmaningar. Trots skillnaderna erkänner båda studierna vikten av regionala säkerhetskomplex och använder RSCT som teoretisk ram. En viktig aspekt i båda studierna är hur globala maktförskjutningar påverkar Arktis säkerhet. Greaves beskriver hur klimatförändringar och geopolitisk konkurrens ökar regionens fragmentering, medan denna studie visar hur RSCT kan integreras med analyser av nationella säkerhetsstrategier för att förklara de komplexa interaktionerna mellan arktiska stater. Greaves kritiska perspektiv på Arktis som en enhetlig säkerhetsregion kompletteras av denna studies empiriska bevis för RSCT:s tillämpning.⁷⁹

Denna uppsats omfattar både stormakters och småstaters strategier. Trouvés uppsats undersöker de nordiska staternas säkerhetsstrategier i Arktis med utgångspunkt i småstatsteorin och Westbergs ramverk. Trouvé analyserar hur dessa stater, som befinner sig nära stora makter, formulerar sina säkerhetsstrategier. Trouvé visar hur småstaternas beteende överensstämmer med småstatsteorins förutsägelser, med vissa avvikelser mellan Danmark, Norge, Finland och Sverige. En viktig likhet mellan studierna är att båda betonar vikten av internationellt samarbete och allianser. De identifierar också ökade spänningar i regionen som ett resultat av stormakternas intressen och aktiviteter, särskilt Rysslands militära expansion och USA:s strategiska mål. Båda studierna nyttjar Westbergs ramverk för att analysera strategierna inom kontexten av större geopolitiska dynamiker. Denna uppsats makroorienterade ansats ger en övergripande bild av de säkerhetspolitiska dynamikerna i Arktis, inklusive hur stormakternas strategier påverkar regionens säkerhetskomplex. Resultatmässigt visar Trouvés studie att de nordiska staterna betonar vikten av samarbete och allianser för att kompensera för deras begränsade resurser och kapacitet. Analysen av säkerhetsstrategierna genom Westbergs ramverk avslöjar också skillnader i strategier mellan de nordiska länderna beroende på deras unika mål och förutsättningar. Denna uppsats visar att säkerhetsdynamiken i Arktis präglas av både stora och små staters agerande, där stormakternas strategier har en betydande inverkan på regionens säkerhetskomplex.⁸⁰

Denna undersökning omfattar både stormakters och mindre staters strategier, och erbjuder en makroförklaring av de övergripande säkerhetsdynamikerna i Arktis. Ridströms analys undersöker stormakters strategier i Arktis genom att tillämpa tre teoretiska perspektiv: defensiv realism, offensiv realism och maktövergångsteori (PTT). Ridström syftar till att

⁷⁹ Greaves, 2019.

⁸⁰ Trouvé, 2023.

omdefiniera Arktis som en arena för stormaktspolitik och testar vilken teori som lämpligast förklarar stormakternas beteende. Ridströms studie ger en mer detaljerad analys genom att fokusera på Westbergs ramverk och de specifika strategiska beteendena hos stormakter. En viktig likhet mellan studierna är att båda erkänner Arktis som en strategisk region med växande geopolitisk betydelse. De belyser också hur klimatförändringar och nya sjövägar påverkar strategiska överväganden i regionen. Resultatmässigt identifierar båda studierna starka korrelationer mellan stormakternas strategiska intressen och regionala säkerhetsdynamiker. Denna studie visar att förändringar inom det regionala säkerhetskomplexet påverkar utformningen och genomförandet av arktiska säkerhetsstrategier. Ridström finner att stormakternas strategier i Arktis präglas av en blandning av defensiva och offensiva motiv samt maktövergångsdynamik. Båda studierna noterar att stormakternas agerande inte bara påverkar regional stabilitet utan också små staters strategier och säkerhetsarrangemang. Ridström finner att stormakterna, särskilt USA, Ryssland och Kina, aktivt använder Arktis som ett utrymme för maktkonkurrens, vilket reflekteras i deras strategier och militära uppbyggnader.⁸¹

⁸¹ Ridström, 2024.

7 Slutsats

Denna studie har undersökt hur det regionala säkerhetskomplexet i Arktis påverkar och påverkas av de säkerhetsstrategier som implementeras av både arktiska och icke-arktiska stater. Resultaten visar tydliga korrelationer mellan dessa dynamiker, där varje förändring inom säkerhetskomplexet bidrar till en cyklisk process som påverkar strategiernas utformning och genomförande. Genom att kombinera *Regional Security Complex Theory* med detaljerade analyser av nationella säkerhetsstrategier har studien erbjudit unika insikter i hur stater navigerar i den dynamiska och ofta osäkra säkerhetsmiljön i Arktis. Analysen har framhållt hur Arktis, som ett regionalt säkerhetskomplex, påverkar säkerhetsarrangemang och strategier i regionen.

7.1 Besvarande av frågeställningar och syfte

Syftet med denna studie var att förklara sambandet mellan det föränderliga regionala säkerhetskomplexet och de dynamiska säkerhetsstrategierna i Arktis. Genom att analysera både arktiska och icke-arktiska staters strategier har studien belyst hur dessa strategier anpassas till geopolitiska förändringar. Frågeställningarna rörde hur RSCT kan förklara den geopolitiska utvecklingen i Arktis och vilka faktorer som påverkar staters anpassning av säkerhetsstrategier. Studien har visat att RSCT är en användbar teoretisk ram för att förstå dessa dynamiker. Analysen har visat att teorin belyser vikten av flertalet begrepp som nyttjas inom internationella relationer. Dessa faktorer är centrala för att förstå de säkerhetspolitiska relationerna i regionen. Gränser inom det arktiska säkerhetskomplexet, både fysiska och politiska, definierar dess funktionella räckvidd och skapar distinkta interaktionsmönster. Den anarkiska ordningen och maktbalansen i regionen gör att stater ständigt måste anpassa sina strategier för att hantera förändrade hot och möjligheter. Studien identifierar mål, medel, metoder och miljö som avgörande faktorer för staters förmåga att anpassa sina säkerhetsstrategier. Dessa element hjälper stater att navigera genom de komplexa och ofta skiftande förhållandena i Arktis. Politiska mål, militär närvaro och ekonomiska ambitioner att utnyttja naturresurser på ett hållbart sätt är centrala i detta sammanhang.

7.2 Besvarande av argument

Argumentet att säkerhetsstrategier hos arktiska och icke-arktiska stater är dynamiska och anpassningsbara i relation till det regionala säkerhetskomplexet har bekräftats genom denna studie. Resultaten visar att stater kontinuerligt justerar sina mål, medel och metoder som respons på förändringar i miljömässiga och geopolitiska förhållanden. Denna ömsesidiga påverkan skapar en dynamisk cykel som formar säkerhetslandskapet i Arktis. Genom att integrera RSCT med analyser av nationella säkerhetsstrategier har studien visat hur stater balanserar behovet av suveränitet med behovet av internationellt samarbete. Anpassningsförmågan är avgörande för att hantera både traditionella och icke-traditionella säkerhetshot i regionen. Klimatförändringar, som issmältning, påverkar direkt de strategiska prioriteringarna för stater i Arktis. Geopolitiska förändringar, som ökad stormaktsrivalitet, kräver att stater anpassar sina strategier för att säkerställa regional stabilitet. Den dynamiska anpassningsförmågan inkluderar hanteringen av icke-traditionella hot som klimatförändringar. Studien visar hur stater formar det regionala säkerhetskomplexet genom sina strategier, vilket skapar nya möjligheter för internationellt samarbete och konfliktlösning. Kombinationen av RSCT och nationella säkerhetsstrategier har skapat en förklaring av säkerhetspolitiska beslut i Arktis.

7.3 Framtida forskning

Framtida forskning bör fokusera på djupare analyser med en ambition kring förståelse av specifika fallstudier inom Arktis för att ytterligare belysa de komplexa interaktionerna mellan säkerhetskomplex och statliga strategier. Det vore värdefullt att undersöka hur klimatförändringar påverkar långsiktiga säkerhetsstrategier i regionen och hur dessa strategier anpassas över tid. Framtida forskning kan också fokusera på att undersöka hur subkomplexen inom det arktiska säkerhetskomplexet interagerar med varandra. En djupare studie av dessa subkomplex skulle ge värdefulla insikter i deras unika dynamik och hur dessa påverkar den övergripande säkerhetssituationen i Arktis. Utforskning av subkomplexens specifika roller och relationer skulle bidra till en mer nyanserad förståelse av regionens säkerhetslandskap. Dessutom skulle det vara intressant att utforska de ekonomiska dimensionerna av säkerhetsstrategier mer detaljerat, särskilt hur investeringar i infrastruktur och teknologi påverkar säkerhetssituationen i Arktis. Framtida forskning kan också undersöka hur internationella normer och regelverk utvecklas i respons till de förändrade förhållandena i

regionen och hur dessa normer påverkar staters säkerhetsstrategier. Genom att fortsätta utveckla dessa forskningslinjer kan man få en mer heltäckande bild av de utmaningar och möjligheter som Arktis står inför. Även hur stater och andra aktörer kan navigera samt forma framtidens säkerhetslandskap i en av världens mest dynamiska regioner, det höga nord.

Referensförteckning

Litteratur

Buzan, B & Waever, O. 2003. *Regions and Powers: The Structure of International Security*. Cambridge: Cambridge University Press.

Clausewitz, C. von. 2006. *Om Kriget*. Stockholm: Bonniers Fakta.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. E. & Wängnerud, L. 2017. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Femte upplagan. Stockholm: Wolters Kluwer.

Johannessen, A. & Tufte, P. A. 2003. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Första upplagan. Malmö: Liber.

Westberg, J. 2023. *Svenska säkerhetsstrategier: från neutralitetspolitik till ansökan om Natomedlemskap*. Tredje upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Artiklar

Anthony, I., Klimenko, E. & Su, F. 2021. A Strategic Triangle in the Arctic? Implications of China–Russia–United States Power Dynamics for Regional Security. *SIPRI Insights on Peace and Security*, No. 2021:3.

Brigham, Lawson W & Gamble, J. T. 2022. Strategy for Protecting the Future Arctic Ocean. *Oceanography*. Vol. 35: 3-4, s. 167-177.

Buzan, B., Wæver, O. & de Wilde, J. 1998. *Security: A New Framework for Analysis*. Lynne Rienner Publishers.

Childs, N. 2021. *Security and the Arctic: Navigating Between Cooperation and Competition*. The International Institute for Strategic Studies.

Granhölm, N. 2016. *Arktis under förändring – standardbilden utmanas*. Totalförsvarets forskningsinstitut.

Greaves, W. 2019. *Arctic Break Up: Climate Change, Geopolitics, and the Fragmenting Arctic Security Region*. University of the Arctic: Arctic Yearbook, s. 1-17.

Jensen, Ø. 2020. The Svalbard Treaty and Norwegian Sovereignty. *Arctic Review on Law and Politics*, Vol. 11, s. 82-107.

Pulkkinen, K. 2013. *The Arctic Council and the Northeast Asian Observers*. The Swedish Institute of International Affairs,

Ridström, M. 2024. *The Arctic in Transition: Great Power Competition at the End of the Post-Cold War Order*. Försvarshögskolan.

Romasheva, N. & Dmitrieva, D. 2021. Energy Resources Exploitation in the Russian Arctic: Challenges and Prospects for the Sustainable Development of the Ecosystem. *MDPI Energies*, Vol. 14:24.

Tingstad, A. m.fl. 2023. *Report on the Arctic Capabilities of the U.S. Armed Forces*. Homeland Security Operational Analysis Center.

Trouvé, M. 2023. *Lilliputians Amongst Gullivers in the Arctic Region*, Försvarshögskolan.

Østhagen, A. 2021. The Arctic Security Region: Misconceptions and Contradictions. *Polar Geography*, Vol. 44:1, s. 55-74.

Østhagen, A., Rahbek-Clemmensen, J., Cela, M., & Hansson, P. 2020. *Geopolitics and Neglected Arctic Spaces: Three Northern Perspectives on Balancing External Interests*. Center for Strategic and International Studies.

Arktisstrategier

European Commission & High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy. 2021. *Joint Communication on a Stronger EU Engagement for a Peaceful, Sustainable and Prosperous Arctic*.

Finnish Government. 2021. *Finland's Strategy for Arctic Policy*.

Government of Canada. 2019. *Canada's Arctic and Northern Policy Framework*.

Governments of Denmark, Faroes, and Greenland. 2011. *Kingdom of Denmark Strategy for the Arctic 2011–2020*.

Government of Iceland. 2021. *Iceland's Policy on Matters Concerning the Arctic Region. Parliamentary Resolution 25/151*. Ministry for Foreign Affairs.

Government of the Russian Federation. 2020. *Strategy for the Development of the Arctic Zone of the Russian Federation and National Security for the Period up to 2035*.

https://dnnlgwick.blob.core.windows.net/portals/0/NWCDepartments/Russia%20Maritime%20Studies%20Institute/20201026_ENG_RUS_Arctic%20Strategy2035_final.pdf?sv=2017-04-17&sr=b&si=DNNFileManagerPolicy&sig=JPiKWVeEv99KKXlrD599Z4zzdhZLpt2omVYXicVPvI0%3D

Government Offices of Sweden. 2020. *Sweden's Strategy for the Arctic Region*.

Norwegian Ministries. 2020. *Norway's Arctic Policy: People, Opportunities and Norwegian Interests in the Arctic*.

The State Council Information Office of the People's Republic of China. 2018. *China's Arctic Policy*.

The White House. 2022. *National Strategy for the Arctic Region*.

Elektroniska källor

Arctic Council. u.å. *Arctic States*. <https://arctic-council.org/about/states/> [Hämtad 2024-05-03]

Arctic Portal. 2024. *Nordic Ministers sign a long-term defence strategy!*
<https://arcticportal.org/ap-library/news/3560-nordic-ministers-sign-a-long-term-defense-strategy> [Hämtad 2024-05-04]

Armstrong, T. E., Dunbar, M. J. 2024. *Arctic: Study and Exploration, The People of the Arctic*. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/place/Arctic> [Hämtad 2024-05-07]

Coggins, S., Ford, J. D, m.fl. 2021. *Indigenous Peoples and Climate Justice in the Arctic*. Georgetown Journal of International Affairs.
<https://gjia.georgetown.edu/2021/02/23/indigenous-peoples-and-climate-justice-in-the-arctic/> [Hämtad 2024-04-07]

Conley, H. A., Melino, M. & Alterman, J. B. 2020. *The Ice Curtain: Russia's Arctic Military Presence*. Center for Strategic and International Studies.
<https://www.csis.org/analysis/ice-curtain-russias-arctic-military-presence> [Hämtad 2024-05-05]

European External Action Service. 2024. *The EU in the Arctic*. The Diplomatic Service of the European Union https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-arctic_en [Hämtad 2024-04-21]

Evers, J. 2023. *Arctic*. National Geographic.
<https://www.nationalgeographic.org/encyclopedia/arctic/> [Hämtad 2024-05-03]

Gagaridis, A. 2020. *Greenland: A New Frontier of Great Power Competition*. Geopolitical Monitor.
<https://www.geopoliticalmonitor.com/greenland-a-new-frontier-of-great-power-competition> [Hämtad 2024-05-01]

- Global Affairs Canada. 2022. *Canada and the Kingdom of Denmark, together with Greenland, reach historic agreement on long-standing boundary disputes.*
<https://www.canada.ca/en/global-affairs/news/2022/06/canada-and-the-kingdom-of-denmark-together-with-greenland-reach-historic-agreement-on-long-standing-boundary-disputes.html>
[Hämtad 2024-04-30]
- Gronholt-Pedersen, J. & Fouche, G. 2022. *Dark Arctic: NATO allies wake up to Russian supremacy in the region.* Reuters.
<https://www.reuters.com/graphics/ARCTIC-SECURITY/zgvobmblrpd/> [Hämtad 2024-04-10]
- Hedlund, S. 2023. *The Arctic in Russia's crosshairs.* GIS.
<https://www.gisreportsonline.com/r/the-arctic/> [Hämtad 2024-04-09]
- Lamazhapov, E., Stensdal, I. och Heggelund, G. 2023. *China's Polar Silk Road: Long Game or Failed Strategy?* The Arctic Institute.
<https://www.thearcticinstitute.org/china-polar-silk-road-long-game-failed-strategy/> [Hämtad 2024-03-28]
- Lidman, K. 2024. *Leva granne med Ryssland.* Nordkalottrådet.
<https://nordkalottradet.org/uutinen/leva-granne-med-ryssland/> [Hämtad 2024-05-04]
- Luxner, L. 2021. *How Russia, China, and climate change are shaking up the Arctic.* Atlantic Council.
<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/how-russia-china-and-climate-change-are-shaking-up-the-arctic/> [Hämtad 2024-03-20]
- McVicar, D. 2022. *How the Russia-Ukraine War Challenges Arctic Governance.* Council on Foreign Relations.
<https://www.cfr.org/blog/how-russia-ukraine-war-challenges-arctic-governance> [Hämtad 2024-04-27]
- Nationalencyklopedin. u.å. *Hypotetisk-deduktiv metod.*
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/hypotetisk-deduktiv-metod> [Hämtad 2024-04-13]

Naturskyddsforeningen. 2021. *Hoten mot Arktis*.

<https://www.naturskyddsforeningen.se/faktablad/hoten-mot-arktis/> [Hämtad 2024-04-06]

Nesheiwat, J. 2021. *Why the Arctic matters*. Atlantic Council.

<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/energysource/why-the-arctic-matters/> [Hämtad 2024-03-15]

Offshore Technology. 2019. *Chukchi Sea Permit, Alaska*.

<https://www.offshore-technology.com/projects/chukchiseapermit/> [Hämtad 2024-04-24]

Quinn, E. 2023. *Canada extends continental shelf claim, increasing overlaps with Russia in Arctic*. Radio Canada: Eye on the Arctic.

<https://thebarentsobserver.com/en/arctic/2022/12/canada-extends-continental-shelf-claim-increasing-overlaps-russia-arctic> [Hämtad 2024-04-28]

Quinn, E. 2023. *Vulnerability of Canada's Arctic, a security threat that needs urgent action*. Radio Canada: Eye on the Arctic.

<https://www.rcinet.ca/en/2023/02/09/vulnerability-of-canadas-arctic-a-security-threat-that-needs-urgent-action> [Hämtad 2024-04-09]

Sharp, G. 2016. *An old problem, a new opportunity: A case for solving the Beaufort Sea boundary dispute*. The Arctic Institute.

<https://www.thearcticinstitute.org/an-old-problem-a-new-opportunity-a-case-for-solving-the-beaufort-sea-boundary-dispute/> [Hämtad 2024-05-04]

Singh, M. 2024. *India and the Arctic: Legal Framework for a Sustainable Approach*. The Arctic Institute.

<https://www.thearcticinstitute.org/india-arctic-legal-framework-sustainable-approach/> [Hämtad 2024-05-07]

Stephen, K. 2012. *Canada in the Arctic - Arctic Oil and Gas: Reserves, Activities, and Disputes*. The Arctic Institute.

<https://www.thearcticinstitute.org/canada-arctic-oil-gas-part1/> [Hämtad 2024-04-02]

Stephen, K. 2012. *Canada in the Arctic - Arctic Shipping: Routes, Forecasts, and Politics*.
The Arctic Institute. <https://www.thearcticinstitute.org/canada-arctic-shipping-part2/> [Hämtad 2024-04-02]

Thatcher, I. 2022. *The EU and the Future of Arctic Cooperation in the Northern Dimension*.
Wilson Center.
<https://www.wilsoncenter.org/blog-post/no-14-eu-and-future-arctic-cooperation-northern-dimension> [Hämtad 2024-04-16]

U.S. National Park Service. 2023. *Alaska's Site Summit: Cold War Defense and its Legacy in the North*.
<https://www.nps.gov/articles/alaska-s-site-summit-cold-war-defense-and-its-legacy-in-the-north.htm> [Hämtad 2024-04-23]

Wikipedia. u.å. *Arctic cooperation and politics*.
https://en.wikipedia.org/wiki/Arctic_cooperation_and_politics [Hämtad 2024-05-02]

Winther Poulsen, R. 2020. *Forget Greenland, There's a New Strategic Gateway to the Arctic*
Foreign Policy.
<https://foreignpolicy.com/2020/12/07/forget-greenland-faroe-islands-new-strategic-gateway-to-the-arctic/> [Hämtad 2024-05-10]